

רשות ההגבלים העסקיים

שיתוף פעולה בין אלישור מערכות בע"מ (להלן: "אלישור") לבין

רפא"ל

החלטה בעניין פטור מאישור הסדר לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים

העסקיים ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "החוק ההגבלים

העסקיים")

מבוא

ביום 4 בינואר 1998 הגיעה לרשות ההגבלים העסקיים בקשה למתן פטור מהחובה לקבל אישור בית הדין להגבלים עסקיים לאישור הסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, שעניינו שיתוף פעולה בין אלישור לבין רפא"ל (להלן: "הצדדים"), והימנעות מתחרות ביניהן בהגשת הצעה משותפת לקבלנים ראשיים אוסטרליים לאספקת מערכות לוחמה אלקטרונית במסגרת פרויקט השבחת ספינות חיל הים האוסטרלי: פרויקט FFG Upgrade Project (SEA-1390) (להלן: "הפרויקט").

משרד הביטחון, לאחר שדן בבקשה, תומך בשיתוף הפעולה בין רפא"ל לאלישור רק בנוגע לפרויקט, אך אין בתמיכתו משום מתן היתר לייצא, אלא בכפוף לדין הרלבנטי, לרבות צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצוא בטחוני וידע ביטחוני), התשנ"ב - 1991.

לאחר שהונחה בפני התשתית העובדתית לבקשה, ולאחר שנועצתי באנשי משרד הביטחון, החלטתי ליתן לצדדים פטור מאישור בית הדין להגבלים עסקיים, כאמור בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ההגבלים, לצורך שיתוף פעולה בפרויקט בלבד.

רקע עובדתי

הצדדים הצהירו כי כיום לא מתקיים כל שיתוף פעולה זמני או מיזם משותף קבוע ביניהם, בנושאים טכנולוגיים או עסקיים בתחומים הצבאיים והאזרחיים, זולת הפרויקט. כמו כן, אין למערכות האמורות יישומים אזרחיים.

הסכם ההבנה לשיתוף פעולה בין הצדדים

אלישרא ורפא"ל החליטו לשתף פעולה ביניהן ולהימנע מתחרות, בהגשת הצעה משותפת לקבלנים ראשיים אוסטרליים לאספקת מערכות לוחמה אלקטרונית במסגרת פרויקט השבחת ספינות חיל הים האוסטרלי: פרויקט FFG Upgrade Project (SEA-1390) (להלן: "הפרויקט").

דיון בבקשת בפטור

במשך שנים מתחרים הצדדים זה בזה במכרזים רבים בשווקים הבינלאומיים. במספר מקרים נשארו הצדדים מתחרים יחידים בשלב הסופי של הליך המכרז, מצב שגרם להורדת מחירים משמעותית ולהפחתת כדאיות ביצוע הפרוייקט מבחינה כלכלית, מבלי שיהא בכך יתרון כלשהו למשק הישראלי. דהיינו, התחרות בין הצדדים עלולה בנסיבות מסוימות לגרום לצמצום רווחיות החברות, צמצום הגורר, בין היתר, למחסור בתקציבי מחקר ופיתוח מפעלים.

הלקוח היחיד בישראל למוצרים הרלוונטיים הוא, כאמור, משרד הביטחון, ומכאן שלעמדתו בעניין משקל רב. משרד הביטחון נתבקש על ידינו ליתן את חוות דעתו בנוגע לבקשת הפטור. משרד הביטחון הבהיר לי כי הוא תומך ואף מעודד שיתוף פעולה בין הצדדים בפרויקט, אם כי אין בתמיכתו משום מתן היתר לייצא, אלא בכפוף לדין הרלבנטי, לרבות צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצוא בטחוני וידע ביטחוני), התשנ"ב - 1991.

כפי שהזכרתי בעבר, אנו עדים בשנים האחרונות לגל מיזוגים בתחום הביטחוני, גל שיצר מספר קבוצות ענק (לדוגמא: Lockheed Martin, Boeing, Hughes Electronics, Litton Industries, Loral, Grumman Northrop ו-Raytheon). תאגידי ענק אלו, בחלקם, מהווים יריבי הצדדים במכרזים בינלאומיים. שיתוף פעולה בין הצדדים יקל עליהם להתחרות בתאגידים הבינלאומיים, מה גם ששוק מוצרי הביטחון הולך ופוחת, הן בארץ והן בכלל.

בנוסף, כתוצאה מהתחרות בין הצדדים במדינות זרות, מנוע היה משרד הביטחון מלתמוך ולהמליץ על אחד המוצרים. אלמנט חוסר התמיכה סיכל, כך הובהר לנו, לא אחת זכיית חברה ישראלית במכרז. מאידך ניתן יהיה לזכות בתמיכה המיוחלת אם תופענה החברות הישראליות כחזית אחת בזירה הבינלאומית.

סוף דבר

בבואי לשקול האם להעניק לצדדים את הפטור המבוקש, ומכח סעיף 14 (ד) לחוק ההגבלים העסקיים, עלי להיוועץ במשרד הממשלתי שהבקשה נופלת בתחומו. במקרה שלפנינו משרד

הביטחון, הוא המשרד שבתחומו נופל שיתוף פעולה המבוקש, הוא גם הלקוח היחידי של הצדדים בארץ, ומכאן שלעמדתו בנושא שיתוף הפעולה חשיבות ניכרת בשיקולי מתן הפטור. על בסיס חוות הדעת האמורה, ולאחר שקילת העניין על נסיבותיו, החלטתי לאשר את שיתוף הפעולה בין רפא"ל ואלישרא, לצורכי הפרויקט בלבד.

החלטתי זו נתונה לערר בפני כבוד אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי ארגון צרכנים, איגוד עסקי או כל הרואה עצמו נפגע מהחלטה זו. כמו כן, תבחן החלטה זו על ידי במקרה של שינוי נסיבות מהותי, או במידה ויוצג לפני מידע שלא הובא לידיעתי ואשר יש בו כדי להקרין על הבקשה המאושרת.

ד"ר דוד תדמור

הממונה על ההגבלים העסקיים

ניתן היום, 25 במרץ 1998.